

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Nije bio vidljiv label vazduhoplova
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	07.09.2015. godine, 08:05 UTC, ACC Sarajevo
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>Podnosilac izvještaja je naveo sledeće:</p> <p>“08:05 UTC, YUDTT, polijetanje iz LYBE, destinacija LDRI. Na SDD 4, vidljiv samo track bez labela. Dok je na SDD 3 poziciji uredno vidljiv. A/C je u FIR-u Beograd, dolazi u FIR Sarajevo.</p> <p>Navedeni problem se jako često pojavljuje, te predstavlja veliki problem za sigurnost. Krajnje je vrijeme da se reaguje i navedeno riješi, a sve u svrhu sigurnosti zračne plovidbe.”</p>
Opis postupaka učesnika u događaju:	
Okolnosti pod kojima se događaj desio:	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. BHANSA je u skladu sa svojim internim procedurama sproveda istragu ovog događaja.</p> <p>Obavljen je intervju sa Izvjestiocem i predstavnikom OZZT ATCU I u čijoj nadležnosti je rad DPS-a, a sve u cilju određivanja uticaja ovog događaja na samo pružanje usluga u zračnom prometu.</p> <p>Analizom OZZT BHACC/ATCU I u prethodna četiri slučaja, ustanovljeno je da dolazi do nasumičnog gubitka label-a, u kome su sadržane informacije neophodne za siguran rad kontrolora letenja, te da gubitak istog nije uzrokovan interakcijom kontrolora letenja sa sistemom.</p> <p>Nakon provedbe promjene, zavedene u sistemu BHACC/ATCU I kao PSZP20-DPS SW-15062015, identifikovan je "pogrešan rad softvera", te je upravo ovaj "pogrešan rad softvera" uzrokovao događaj koji je Izvjestilac naveo u izvještaju.</p> <p>Korekcije postojećeg "pogrešnog rada softvera" se mogu ispraviti instalacijom nove verzije "softvera", nakon što isti prođe kroz procese validacije i odobrenja od strane BHDCA (proces prijave promjene i odobrenja/odbijanja iste).</p> <p>Pored opcije instalacije nove verzije softvera procjenom sigurnosti PSZP20-DPS SW-15062015 predviđeno je i vraćanje na staru verziju softvera. U ovom slučaju dolazi do gubitka opcije korištenja dodatnog monitora te povratka anomalija koje su ovom verzijom (koja je bila predmet procjene sigurnosti PSZP20-DPS SW-15062015) softvera ispravljene.</p> <p>U pokušaju prevencije pojavljivanja problema 28.08.2015. godine OZZT ATCU I izvršio je restart aplikacija SDD1 i SDD2 (kako bi se aplikativni procesi restartovali i "ispraznili"), te su sektori prebačeni na sektorsku konzolu UCS1. Ovom akcijom obezbjeđen je kontinuiran rad bez pojave anomalije do sledećeg događaja ove vrste. Isti koraci su korektivno preduzimani nakon saznanja o gubitku label-a i to: 01.09.2015. godine, 03.09.2015. godine i 07.09.2015. godine. Može se zaključiti da se ovom akcijom osigurava kontinuiran rad u trajanju 48 sati bez pojave anomalije.</p> <p>2.Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>C2 prema ESARR-u 2</p> <p>Ovaj događaj predstavlja sposobnost pružanja sigurnih ali nepotpunih ATM usluga. Često se dešava.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Za BHANSA/BHACC/ATCU I:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Do konačnog otklanjanja predmetne anomalije, OZZT ATCU I kontinuirano u saradnji sa Odjelom za operacije pratiti dinamiku pojavljivanja anomalije, te preventivno vršiti restart aplikacija svakih 48 sati. - Očitovati se o potrebi vraćanja na staru verziju softvera u skladu s procjenom sigurnosti PSZP20-DPS SW-15062015. - Preduzeti neophodne aktivnosti koje prethode instalaciji nove verzije softvera (validacija, procjena sigurnosti, odobrenje od strane BHDCA).
Prijedlog drugih mjera:	Ne
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić, 08.12.2015. godine
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović, 08.12.2015. godine